

Investigating Educational and Psychological Themes of the Women Lullabies of Fars Juyom Region Culture

Azim Jabbareh Naserou^{1*}, Kolsoum Asadi²

1. Associate Professor, Department of Persian Language and Literature, Faculty of Literature and Humanities, Jahrom University, Jahrom, Iran.

2. Bachelor of Persian Language and Literature, Faculty of Literature and Humanities, Jahrom University, Jahrom, Iran.

Citation: Jabbareh Naserou, A., & Asadi, K. (2023). Investigating educational and psychological themes of the women lullabies of Fars Juyom region culture. *Journal of Woman and Culture*, 14(55), 113-127.

DOR: [20.1001.1.20088426.1402.14.55.8.1](https://doi.org/20.1001.1.20088426.1402.14.55.8.1)

ARTICLE INFO

Received: 02.01.2023

Accepted: 27.02.2023

Corresponding Author:

Azim Jabbareh Naserou

Email:

azim_jabbareh@yahoo.com

Keywords:

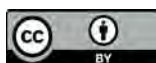
Educational themes

Psychological themes

Lullabies

Abstract

The purpose of the current study was to investigate the educational and psychological themes of women lullabies of Fars Juyom region culture. The research population included all Juyom region of Fars women. The sample subsumed 23 aged women (older than 50 years) whom were selected via purposive sampling procedure. Then all were being interviewed. The research method was descriptive-analytical. Both field and library methods were used to collect data. In the first step, the educational and psychological concepts of the lullabies related to folklore culture were investigated. Then the educational and psychological themes of women lullabies of Fars Juyom region were considered. The findings revealed that based on child psychology the lullabies were not just a song to put the child to sleep, rather, lullabies had an effect on the child's progress and growth rate, increasing loving relationships between parents and children in families. The use of lullabies had an effect on relieving worries, treating mental disorders and psychological well-being of mothers. From a psychological point of view, lullabies provided a psychological, emotional and intellectual situation in which the mother expressed her hopes and dreams. Also, in the ancient region of Joym, lullabies for women were not just a song to put the child to sleep, but lullabies were like a medium through which women expressed their desires, wishes, prayers, curses and protests. In fact, lullabies had a hidden function in addition to the obvious function of a mother's song to put the child to sleep. Lullabies Joym's region were full of emotional and maternal aspect, which was visible in different levels of lullabies.

Extended abstract

Introduction: In many psychological theories and researches, especially in theories with a psycho-social approach, one of the most important human needs was the feeling of security and belonging. Fromm (1973) which had introduced the seeking for security as a universal drive. Also Horney (1954) In her theory discussed that one of the fundamental concepts is the need to feel safe in childhood. The importance of a mother for a child is not only limited to meeting his/ her needs. Rather, all the child's sense of security depends on the presence of the mother. From the psychological point of view, music is a kind of psychological need that is considered for the flourishing of a person's talent. Therefore, dealing with music in lullaby is considered not to propagate it in culture, but in response to the natural needs of the child. Mother's lullabies are the purest music. Children's folk songs are one of the most important and valuable parts of the culture of any ethnic group. In fact, by examining the common songs of a region, one can understand their customs, culture, way of life, social and psychological conditions. One of the important educational methods for children is the use of lullabies, which psychologically affects the psychological and cognitive characteristics of children. Therefore, the purpose of the current study was to investigate the educational and psychological themes of women lullabies of Fars Juyom region culture.

Method: The research population included all Juyom region of Fars women. The sample subsumed 23 aged women (older than 50 years) whom were selected via purposive sampling procedure. Then all were being interviewed. The research method was descriptive-analytical. Both field and library methods were used to collect data. In the first step, the educational and psychological concepts of the lullabies related to folklore culture were investigated. Then the educational and psychological themes of women lullabies of Fars Juyom region were considered.

Results: Analysis of the style of lullabies indicated that the lullabies of Fars Juyom region could be examined at five lexical, phonetic, ideological, rhetorical and syntactic levels. lullabies, in addition to their obvious function, which is a soothing song for children to sleep, also have a hidden function, which can be found by lingering in the lullabies. The lullabies could be categorized as follow: Lullabies with themes of mother-child relationship: One of the notable topics in the lullabies of the Juyom region is the lullabies that include the themes of mother-child relationship. In this type of lullaby, the mother expresses her wishes, expectations, wishes and prayers for her child in the form of a lullaby. Lullabies with themes of relationship between husband and wife: Another important topic that exists in the lullabies of Juyom region is the relationship between the wife and the husband, which is expressed in the form of lullabies. Among the lullabies that are popular in the Juyom region, an example of this type of lullaby has been obtained, which tells the story of a girl's life in her own words, who lost her mother and was caught by a cruel and unkind stepmother.

Conclusion: The findings revealed that based on child psychology the lullabies were not just a song to put the child to sleep, rather, lullabies had an effect on the child's progress and growth rate, increasing loving relationships between parents and children in families. The use of lullabies had an effect on relieving worries, treating mental disorders

and psychological well-being of mothers. From a psychological point of view, lullabies provided a psychological, emotional and intellectual situation in which the mother expressed her hopes and dreams. Also, in the ancient region of Joym, lullabies for women were not just a song to put the child to sleep, but lullabies were like a medium through which women expressed their desires, wishes, prayers, curses and protests. In fact, lullabies had a hidden function in addition to the obvious function of a mother's song to put the child to sleep. Lullabies Joym's region were full of emotional and maternal aspect, which was visible in different levels of lullabies.

Authors Contribution: Dr. Azim Jabareh Naserou: generating ideas, designing the general framework, analyzing and editing the content, editing the article, and being the corresponding author. Kolsoom Asadi: Data collection and content analysis.

Acknowledgments: The authors would like to express their gratitude to all those who contributed to this article.

Conflict of interest: In this study, no conflict of interest was reported by the authors.

Funding: This article was not financially supported.

بررسی مضامین تربیتی و روان‌شناسی لایه‌های زنان در فرهنگ منطقه جویم فارس

عظیم جبارہ ناصرو*^۱، کلثوم اسدی^۲

۱. دانشیار، گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه جهرم، جهرم، ایران.
۲. دانشجوی کارشناسی، گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه جهرم، جهرم، ایران.

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی مضامین تربیتی و روان‌شناسی لایه‌های زنان در فرهنگ منطقه جویم فارس بود. جامعه پژوهش شامل کلیه زنان منطقه جویم بود. نمونه پژوهش ۲۳ نفر از زنان مسن (سن بیش از ۵۰ سال) از جامعه مذکور بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب و با آن‌ها مصاحبه شد. روش پژوهش توصیفی - تحلیلی بود. برای گردآوری داده‌ها از روش میدانی و کتابخانه‌ای استفاده شد. در ابتدا، مفاهیم تربیتی و روان‌شناختی لایه‌های مرتبط با فرهنگ عامه مورد بررسی قرار گرفت. سپس به مضامین لایه‌های زنان منطقه جویم پرداخته شد. یافته‌های پژوهش نشان داد: براساس روان‌شناسی کودک، لایه‌ها فقط برای به خواب بردن نوزادان نیست، بلکه لایه‌ها بر پیشرفت و میزان رشد کودک، افزایش روابط محبت آمیز بین والدین و کودک در بین خانواده‌ها تأثیر دارد. استفاده از لایه‌ها بر رفع نگرانی‌ها، درمان اختلالات روانی و بهداشت روانی مادران اثرگذار است. از منظر روان‌شناختی لایه‌ها از لحاظ روانی، عاطفی و عقلانی موقعیتی را فراهم می‌کنند که در آن مادر امید و آرزوهایش را بیان می‌کند. هم‌چنین در منطقه کهن جویم، لایه‌ها برای زنان فقط آوازی که کودک را با آن بخوابانند نیست بلکه لایه‌ها مانند رسانه‌ای هستند که زنان به وسیله آن خواسته‌ها، آرزوها، دعاها، نفرین‌ها و اعتراضات خود را بیان می‌کنند. در واقع لایه‌ها علاوه بر کارکرد آشکار که آوازی مادرانه برای خواباندن کودک است، کارکرد پنهانی هم دارند. لایه‌های منطقه جویم سرشار از وجه عاطفی و احساسی مادرانه‌اند که این موضوع در سطوح مختلف لایه‌ها نمایان است.

کلیدواژه‌گان: مضامین تربیتی، مضامین روان‌شناسی، لایه‌ها.

ترانه‌های عامیانه ویژه کودکان، یکی از بخش‌های مهم و ارزشمند عامه در فرهنگ هر قومیتی به شمار می‌آیند. در واقع با بررسی ترانه‌های عامه یک منطقه به آداب و رسوم، فرهنگ، شیوه زندگی، اوضاع اجتماعی و روان‌شناختی آن‌ها می‌توان پی برد. ارزش‌های ملی، فرهنگی و خانوادگی مملو از مفاهیم روان‌شناختی، تربیتی و معنوی است. یکی از روش‌های تربیتی مهم برای کودکان استفاده از لالایی‌ها است که از نظر روان‌شناختی بر ویژگی‌های روانی و شناختی کودکان موثر است. در بسیاری از نظریه‌ها و پژوهش‌های روان‌شناسی به ویژه در نظریه‌هایی با رویکرد روانی-اجتماعی، یکی از مهم‌ترین نیازهای انسان را احساس امنیت و تعلق گزارش کردند، مانند (Fromm, 1973) که امنیت جویی را یک سابق جهانی معرفی کرده است. هم‌چنین (Horney, 1945) در نظریه‌اش یکی از مفاهیم بنیادی را نیاز به احساس امنیت در دوران کودکی مطرح کرده است. اهمیت مادر برای کودک تنها در رفع نیازهای او خلاصه نمی‌شود. بلکه همه احساس امنیت کودک وابسته به وجود مادر است. از منظر روان‌شناسی، موسیقی نوعی نیاز روان‌زادی است که برای شکوفایی استعداد فرد تلقی می‌شود. بنابراین پرداختن به موسیقی در لالایی نه به منظور ترویج آن در فرهنگ، بلکه در پاسخ به نیازهای طبیعی کودک مورد توجه قرار می‌گیرد. روان‌شناسان کودک بر این عقیده هستند که استعداد موسیقی یکی از استعداد‌های اساسی در رشد و تحول کودک است. می‌توان گفت که لالایی‌های مادر پاک‌ترین موسیقی هاست (Khodaei-Majd, 2012). مفاهیم تربیتی و روان‌شناختی لالایی‌ها مرتبط با فرهنگ عامه است. یکی از عناصر معنوی فرهنگ عامه (Folklore) را زبان و ادبیات عامه تشکیل می‌دهد که شامل مجموعه‌ای از آثار روایی و غیرروایی منظوم و منثور و اغلب به شکل شفاهی است که از حیث ساختار و محتوا، با ادبیات سنتی و مکتوب فارسی متفاوت است. درباره معنا و مفهوم فولکلور، تعارف متفاوتی ارائه شده است. در یک نگاه کلی می‌توان «فولکلور و فرهنگ عامه را مجموعه میراث‌های معنوی یک قوم، اعم از عقلی، ادراکی، ذوقی یا عاطفی دانست که معمولاً به صورت شفاهی منتقل می‌شود» (Mahjoub, 2008). لالایی‌ها و اشعار ناز و نوازش، زیر مجموعه ادبیات منظوم قرار می‌گیرد. انسان از وقتی که چشم به جهان می‌گشاید، با لالایی‌های دلنشین مادر انس می‌گیرد، این لالایی‌ها اثر شاعران رسمی نیست و هیچ مادری آن‌ها را از روی نوشته نمی‌خواند. انگار دانستن لالایی‌ها از روز اول در روح و روان زن قرار گرفته است. در واقع لالایی‌ها اشعاری است که مادر هنگام خوابانیدن فرزند خود برای او زمزمه می‌کند و باعث آرامش کودک می‌شود و کودک با شنیدن زمزمه‌های دلنشین مادر با آرامش به خواب می‌رود. طبق روان‌شناسی کودک، لالایی‌ها فقط برای به خواب بردن نوزادان استفاده نمی‌شود بلکه در پیشرفت و میزان رشد کودک و هم‌چنین افزایش روابط محبت آمیز بین والدین و کودک و گسترش زبان در بین خانواده‌ها موثر است (Josephson, 2008). لالایی‌ها از یک سو در حوزه ادبیات عامیانه جریان دارد و از سوی دیگر در حوزه ادبیات کودکان، شایسته درنگ و قابل بررسی هستند» (Hasanli, 2003). هم‌چنین می‌توان آن‌ها را در شمار ناب‌ترین گونه ادبیات زنانه دانست؛ از آن رو که درون‌مایه و محتوای آن‌ها از دنیای ذهنی مادران برخاسته است (Mohammadi & Ghayini, 2002). «مردم در فرصت‌ها و موقعیت‌های خاص و برای مقاصد مختلف از شعر استفاده می‌کنند؛ از تولد تا مرگ، از کودکی تا پیری، در کار و هنگام خواب، در سوگ و سرور و هنگام تفریح و برای سرگرمی یا در لحظات تنهایی، شعر و سرود و ترانه جزئی از زندگی و حیات مردم و مایه آرامش و تسلی روح و باعث تزکیه نفس و تقویت قوای جسمی و روان‌شناختی برای تلاش بیشتر است» (Zolfaghari, 2016). یکی از نخستین و مهم‌ترین اشعار یا ترانه‌های عامیانه لالایی‌ها هستند. لالایی‌ها بخش قابل توجهی از ترانه‌ها را تشکیل می‌دهند که با طبیعت و زندگی مردم پیوندی عمیق یافته و در عین حال، نشان دهنده ابعاد مختلف فرهنگ جوامع می‌باشد. گستردگی این ابعاد در ترانه‌های ملی سرزمین ما ضرورت گردآوری، طبقه بندی و معرفی آن‌ها را ایجاب می‌نماید که پژوهشگران عرصه فرهنگ مردم، مردم‌شناسان و روان‌شناسان آنان را مورد توجه قرار داده‌اند» (Jamali, 2002).

اغلب لالایی‌ها با آوای لالا لالا شروع می‌شود و در بعضی از مناطق به صورت آلا لالا هم بیان می‌شوند «مهم‌ترین ویژگی ساختار لالایی‌های فارسی، آغاز شدن آن با نام آوای لالا لالا است. لالا در لغت به معنی غلام، بنده و لله شکل

دیگر آن، به معنی مربی و خدمتکار است. لالا کردن در زبان کودکان به معنی خوابیدن، بی‌ارتباط با این کلمه نیست (Zolfaghari, 2016). قدمت این لالایی‌ها به اندازه تاریخ بشر است. از ابتدای خلقت انسان، مادرها برای آرام کردن و خواباندن فرزندان خود، از این سروده‌های دلنشین بهره برده‌اند. لالایی‌ها، کارکرد پنهانی هم برای زنان داشته است. در واقع زنان به کمک لالایی، دردها، رنج‌ها و خواسته‌های خود را بیان می‌کردند. به دیگر سخن، لالایی، محملی برای تخلیه فشارهای روزمره فراهم می‌کرده است. به نوعی لالایی‌ها موجبات سلامت روانی مادران را فراهم می‌کنند. پژوهش (Friedman & et al (2010). که با هدف کاهش احساس نگرانی مادران و درمان اختلالات مربوط به مبتلایان به افسردگی و اضطراب در زنان باردار و پس از زایمان انجام گرفت، نشان داد استفاده از لالایی‌ها در رفع نگرانی‌ها و درمان اختلالات روانی مادران موثر است. هم‌چنین خواندن لالایی در کاهش استرس دوران بارداری در بین زنان باردار تأثیر دارد. در کل لالایی‌ها بر بهداشت روانی مادران اثر گذار است. از منظر روان‌شناختی لالایی‌ها از لحاظ روانی، عاطفی و عقلانی موقعیتی را موجب می‌شود که در آن مادر امید و آرزوهایش را بیان می‌کند. منطقه جویم مانند مناطق دیگر تحت تأثیر تجدد و نوگرایی قرار گرفته است و تنها شمار اندکی از مادران و اغلب کهن‌سالان این دیار لالایی‌ها را به یاد دارند. بخش اعظم این لالایی‌ها ویژه‌ی این منطقه است و در دیگر گویش‌ها و فرهنگ‌های ایران زمین دیده نمی‌شود. مردم جویم با زبان اصیل فارسی و به گویش دری سخن می‌گویند. سخن گفتن به زبان فارسی دری یکی از ویژگی‌های این منطقه است؛ زیرا در سر تا سر ایران فقط تعدادی از شهرها به این گویش سخن می‌گویند. بنابر مستندات تاریخی در گذشته‌های بسیار دور استخرهای آب راکد، چشمه‌ها و جویبارهای خروشان، رودها و... دور تا دور آن را فرا گرفته و در مرغزارهای منزه و جنگل‌های سرسبز آن وحوش از جمله شیر زندگی می‌کرده است. شاید اطلاق اصطلاح (جویم) به این محل به این دلیل باشد» (Taqavi, 1996).

برای شناخت اندیشه‌ها، دل‌مشغولی‌ها، آرزوها و باورهای زنان این منطقه، یکی از بهترین گونه‌ها، همین لالایی‌هاست. «از آن‌جا که زنان سراینده فی‌البداهه لالایی‌ها بوده‌اند، بسیاری از شرایط و مؤلفه‌های زندگی آن‌ها در این اشعار انعکاس یافته است. از این رو، می‌توان با تجزیه و تحلیل محتوا و مضامین لالایی‌ها به درک ساختار ذهنی زنان و آمال و آرزوهایشان و وضعیت آن‌ها در خانواده و اجتماع نائل گردید» (Enayat & et al., 2011). با توجه به این که تا کنون تحقیقاتی اندک درباره لالایی‌های منطقه جویم فارس انجام شده و کمتر به این موضوع توجه شده است، انجام این پژوهش ضروری به نظر می‌رسد تا از طریق بررسی لالایی‌ها و مفاهیم آن‌ها بتوان با دیدگاه‌های فرهنگی و روان‌شناسی هویت مذهبی و مردم منطقه جویم به ویژه زنان و مادران این منطقه آشنا شد. لذا هدف پژوهش حاضر، بررسی مضامین تربیتی و روان‌شناسی لالایی‌های زنان در فرهنگ منطقه جویم فارس می‌باشد.

طرح پژوهش، جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

روش پژوهش توصیفی-تحلیلی است. جامعه پژوهش شامل کلیه زنان منطقه جویم بود. نمونه پژوهش ۲۳ نفر از زنان مسن (سن بیش از ۵۰ سال) از جامعه مذکور بود که با آن‌ها مصاحبه شد.

روش اجرا

گردآوری داده‌ها با استفاده از روش میدانی و کتابخانه‌ای انجام گرفت؛ بدین ترتیب که نخست از روش میدانی به صورت مصاحبه با زنان منطقه جویم برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده شد. سپس به روش کتابخانه‌ای اطلاعات لازم فیش برداری شد و در نهایت همه یافته‌های به دست آمده تحلیل شدند.

یافته‌ها

لالایی‌ها علاوه بر عملکرد آشکار خود که آوای آرام بخش برای خواب کودکان هستند، عملکرد پنهانی نیز دارند. در این قسمت با درنگ در لالایی‌ها و مضامین به دست آمده از تحقیقات میدانی در منطقه جویم، می‌توان لالایی‌ها را دسته‌بندی کرد که در ذیل به آن‌ها پرداخته شد:

مضامین لالایی‌ها

-لالایی‌ها با مضامین ارتباط مادر با کودک

یکی از موضوعات قابل توجه در لالایی‌های منطقه جویم، لالایی‌های است که شامل مضامین ارتباط مادر با کودک است. مادر در این نوع لالایی‌ها، خواسته‌ها، انتظارات، آرزوها و دعا‌هایی را که برای فرزندش دارد، در قالب لالایی بیان می‌کند. از مهم‌ترین نیازهای انسان نخستین دسته از این نوع لالایی، لالایی‌هایی است که مادر دعا می‌کند که همیشه درد و بلا و بیماری از فرزندش دور باشد و دچار مشکل و ناراحتی نشود. گاهی مادر در این نوع لالایی به کودک توصیه می‌کند که به خوابد تا درد و بلا را فراموش کند و در واقع خواب را عامل فراموشی درد و بلا می‌داند. در برخی از لالایی‌ها، مادر از خدا می‌خواهد فرزندش را به سن پیری برساند و تا آن زمان فرزندش را از درد و بلا و بیماری دور نگه دارد. در واقع در این نوع لالایی، مادر عشق خود را به فرزند اظهار می‌کند و از طریق لالایی به او نشان می‌دهد که چقدر او را دوست دارد و نگران اوست. مادر از این طریق به خود وانمود می‌کند که با وجود فرزندش، بی‌کس و تنها نیست و با این روش به آرام کردن خویش و فرزندش می‌پرداخته و بدین صورت موجبات آرامش و سلامت روانی مادر فراهم می‌شود (Khodaei Majd & Bakhshali-Of, 2012).

آلا لالا پکو تا خوابت آئی	غم و درد و بلا پیشت نیائی
پگه باد شمال و صبح دلگیر	سلام مَو رسون بر مادر پیر
پگه فرزند سلامت می‌رساند	حلالم کو که شب
به غربت میرم و شاید نیایم	هام داده ای شیر
	به غربت میرم و شاید بمیرم
آلا لالا لالای لالای عزیزم	
بیو نئی برو مثل همیشه	گلم لالا لالای لالای عزیزم
بیو نئی برو انبار و انبار	دلَم نازک شده مانند شیشه
	که رود ما نگیرد درد و بیمار

در بسیاری از لالایی‌ها، مادر آرزوها و آرمان‌های خود را مانند بزرگ شدن، سواد آموختن، ازدواج کردن، به پیری رسیدن و... را از طریق لالایی بیان می‌کند. مادر در این دسته از لالایی‌ها، آرزو می‌کند هنگامی که کودک بزرگ شد، قدردان زحمات مادرش باشد و در زمان پیری مادرش را تنها نگذارد و به او کمک کند. برای نمونه:

لالایت می‌گویم خوابت بیاید	بزرگت می‌کنم یادت بیاید
لالایت می‌گویم از بهر پیری	که بلکم ریزه‌ای دستم بگیر
ننه لالا گلم لالا عزیزم	ننه لالا گلم لالا عزیزم

احساس تنهایی می‌تواند سلامت روانی فرد را به مخاطره بیندازد. رنج ناشی از احساس تنهایی گواهی بر اهمیت روابط و پیوند های اجتماعی در زندگی انسان است. امروزه این واژه بیشتر بر تجربه ناخوشایندی که در پی وجود همدم در زندگی حس می‌شود، دلالت دارد (Rahimzadeh & et al., 2011).

در لالایی بالا، زن معتقد است فرزندش وقتی که بزرگ شد به مادرش کمک می‌کند و در دوران ناتوانی و پیری دست مادرش را می‌گیرد. از نظر روان‌شناسی لالایی‌ها ی مادر با هدف آموزش جنبه های اخلاقی و اجتماعی در کودک مورد توجه قرار می‌گیرد (Khodaei Majd & Bakhshali-Of, 2012).

لالایی‌های دیگری که با مضمون ارتباط مادر با کودک در منطقه جویم وجود دارد، لالایی‌هایی است که برای خوابیدن یا نخوابیدن کودک سروده شده است. گاهی این نوع لالایی‌ها به خواب عمیق کودک که به راحتی خوابیده است و گاهی هم به نخوابیدن کودک اشاره می‌کند. مادر از این که کودک مدام گریه می‌کند و نمی‌خوابد

اظهار خستگی می‌کند و سعی می‌کند با خواندن لالایی‌ها کودکش را بخواباند. برای نمونه:

لالا لالا لالا گلِ باغِ بهشتُم	لالا لالا لالا تو بُوسته سرنوشتُم
بخواب ای مونسِ روح و رووَنُم	بخواب ای رودِ شیرین زبوَنُم
لالا لالا گلِ پسته	بخواب ای دختر خسته
لالا لالا گلِ پسته	شدم از گریه‌هات خسته

- گروه دیگر، لالایی‌هایی است که مادر در آن‌ها دشمنان و حسودان کودکش را نفرین می‌کند و دعا می‌کند که درد و بلایی که فرزندش به آن گرفتار شده نصیب دشمنانش شود. در واقع مادر در این نوع لالایی به فرزندش نشان می‌دهد که طاقت درد کشیدن و گرفتار شدن کودکش را ندارد و همچنین از او در برابر دشمنانش محافظت می‌کند و اجازه نمی‌دهد کسی به او آسیبی برساند. برای نمونه:

لالا لالا گلِ زیره	دلُم آروم نمی‌گیره
همین دردی که تو داری	دُشمنَت گیره
لالا لالا گلِ آوَشَن	که شو تاریک و روز روشن
که روشناییِ اَسِیروَدُم	و تاریکیِ اَسِی دشمن

- لالایی‌ها با مضامین ارتباط زن با همسر:

یکی دیگر از موضوعات قابل توجه که در لالایی‌های منطقه جویم وجود دارد، ارتباط زن با همسرش است که در قالب لالایی‌ها بیان شده است. در واقع در این نوع لالایی، زن احساسات خود را نسبت به همسرش بیان می‌کند که شامل چندین مضمون می‌شود:

یکی از این مضامین، در سفر بودن پدر و بازگشت او از سفر است. در بعضی از روستاهای این منطقه، مردها برای کسب درآمد و کار به کشورهای سواحل خلیج فارس سفر می‌کنند و قسمت عمده‌ای از سال و گاه چندین سال، فضای خانه خالی از حضور پدر است؛ به این دلیل این گونه از لالایی‌ها رواج بیشتری داشته است و بخشی از شرایط خانوادگی و چگونگی زندگی خانواده را باز می‌گوید. در این نوع لالایی‌ها، زن، افزون بر اظهار دلنگی و عشق به همسر، برای سلامتی وی نیز دعا می‌کند و از خداوند می‌خواهد همسرش را یاری کند. برای نمونه:

آلا لالا پکو لالای عزیزم	الهی زنده به بابای رودم
نویسم نامه ای با برگ گندم	آخی برای دلبرِ بالا بلندم
کجا رفتی که منزل دور کردی	چراغ هر دو چشمم کور کردی

در لالایی بالا هم، مادر از این که تنه‌است و همسرش در کنارش نیست، احساس ناراحتی و مادر جفت خود را فرزندش می‌داند که در کنارش نشسته است. از دیگر مضامینی که با موضوع ارتباط زن و شوهر در این منطقه وجود دارد، نگرانی همیشگی زنان از مسأله ازدواج مجدد شوهران‌شان است. این نگرانی همواره همراه زنان بوده و از این مسأله به شدت رنج می‌برده‌اند. طبیعی است که این نگرانی و ترس در میان زنان این منطقه به دلیل سفرهای طولانی همسر و احتمال ازدواج مجدد او در کشورهای حاشیه خلیج فارس بسیار بیشتر از مناطق و شهرهای دیگر باشد. احساس ناامنی و ناتوانی در حفظ زندگی خانوادگی در میان زنان به چشم می‌خورد. توجه به واکنش اعتراضی کاملاً منفعلانه آن‌ها به خوبی ضعف و ناتوانی آن‌ها را نشان می‌دهد. در واقع، زنان با توجه به شرایط

محیط نمی‌توانستند به صورت مستقیم اعتراض خود را به وضع موجود بیان کنند؛ بنابراین به ناچار در پوشش لالایی، اعتراض خود را بیان کرده‌اند و این موضوع نشان می‌دهد که لالایی‌ها، ابزاری برای بیان و انتقال اعتراض زنان بوده است. برای نمونه:

لالا لالا گل پونه
لالا لالا آروم نمی‌گیره
باتو چیده زنی گیره
ننتو از غصه می‌میره

در گروهی دیگر از این لالایی‌ها، زن برای سلامتی و طول عمر همسرش دعا می‌کند. این گونه از لالایی، بهانه‌ای برای اظهار عشق زن به همسرش بوده که به زبان لالایی بیان شده است. برای نمونه:

لالا لالا لالا لای رودم
نمیری زنده به صد ساله گردی
لالا لالا نمیری زنده به بابای رودم
در دروازه بی بی فاطمه گردی

- در شماری از لالایی‌هایی که در این منطقه رواج داشته است، مادر، در برابر کسانی که قصد آسیب زدن به فرزندش را دارند، با افتخار و غرور می‌گوید که فرزند من پدر دارد.

لالا لالا لالا وچو لولوی صحرایی
واگرد صحرا که رود مو پدر داره
تو از رودم چه می‌خواهی؟
کلام الله به بر داره
لالایی اگم و خوابت بگیره
نمی‌ذارم که آسیبی ببینه
آسی بازی گمونم خیلی دیره
آخه بابا یه مرده چون شیره

مضامین دینی (تربیت دینی کودک)

شمار قابل توجهی از لالایی‌های منطقه جویم، دارای مضامین دینی است. هدف مادر از خواندن این لالایی‌ها، آشنا کردن فرزند با مفاهیم و شخصیت‌های بزرگ دینی است. در برخی از لالایی‌ها، مادر از خدا می‌خواهد فرزندش را به سن پیری برساند و کمکش کند که خواندن قرآن را یاد بگیرد. بعضی از لالایی‌ها نیز آرزوی دیدن حضرت محمد (ص) را در روز قیامت بیان می‌کند. مضامین دینی مانند خدمت به ائمه و اهل بیت، آموختن و خواندن قرآن و... بخش مهمی از مضامین لالایی‌ها را به خود اختصاص داده است. برای نمونه:

لالایت می‌گویم خوابت بیاید
امیرالمؤمنین قربون نامت
امیرالمؤمنین یادت بیاید
خُم جاروکش و بچم غلامت
آلا لالا لالا لالایی خوابت بیاید
کلام الله تو پیرش کو
علی شیر خدا فریادت آید
علی شیر خدا فریادت آید

مفاهیم داستانی

منظور از مفاهیم داستانی، داستان‌هایی است که در قالب لالایی بیان شده است. در بین لالایی‌هایی که در منطقه جویم رواج دارد، نمونه‌ای از این نوع لالایی به دست آمده است که داستان زندگی دختری را از زبان خودش

بیان می‌کند که مادرش را از دست داده و گرفتار نامادری ظالم و نامهربان شده است: داستان این لالایی در این منطقه، این‌گونه روایت می‌شود: در روزگار قدیم دختری بود که با نامادریش زندگی می‌کرد. روزی نامادری دختر را از خانه بیرون می‌کند؛ دو سوار کار ترک که از ترکستان به سوی هندوستان می‌رفتند، او را می‌بینند و دختر ماجرا را برای آن‌ها تعریف می‌کند. آن دو نفر که انسان‌هایی مهربان و ضعیف‌نواز بودند، دختر را با خودشان به هندوستان می‌برند و او را به فرزندی قبول می‌کنند و به مردی پاکدل و ثروتمند شوهر می‌دهند. از سوی دیگر، وقتی پدر دختر متوجه می‌شود که همسرش دختر را از خانه بیرون کرده، بسیار ناراحت می‌شود و زنش را طلاق می‌دهد و شهر به شهر به دنبال دخترش می‌گردد. سرانجام پس از سال‌ها او را در حالی که ازدواج کرده و سه فرزند دارد، در هندوستان می‌یابد. دختر، داستان زندگی خود را برای پدر بازگو می‌کند. وقتی که دختر متوجه می‌شود پدرش نامادری را طلاق داده، از او می‌خواهد دوباره با همسرش ازدواج کند؛ و به پدر یادآوری می‌کند لذتی که در عفو است در انتقام نیست؛ پدر به اصرار دختر دوباره با آن زن ازدواج می‌کند و با هم به خوبی و خوشی زندگی می‌کنند. به نظر می‌رسد در این لالایی، یک نکته اخلاقی وجود دارد که به این لالایی جنبه آموزشی هم می‌دهد؛ هدف مادر از خواندن این لالایی و گفتن این قصه این است که به کودک، بخشیدن و عفو کردن را بیاموزد. یافته‌های پژوهشی (Friedberg & et al., 2005) نشان داد که بخشش به طور مثبت با پیامد های سلامت روان رابطه دارد و بخشش کمتر فشار روانی درک شده را پیش بینی می‌کند. در زمینه آسیب شناسی روانی بخشش یک راهبرد مقابله انطباقی است و با بهزیستی روان شناختی رابطه دارد. و عدم بخشش با فشار روانی و آسیب شناسی روانی رابطه مثبت دارد (Berry & Worthington, 2001). نمونه دیگری از لالایی‌هایی که در این منطقه وجود دارد و به صورت مختصر و کوتاه به این داستان اشاره می‌کند:

لالا لالا چه زن بابای بدی داشتم مرا بردند به اندستون
که اندستون فرهمنده پدر آمد مرا گشته

این لالایی در مناطق دیگر رواج دارد و به صورت دیگری خوانده می‌شود (Zolfaghari & Dehghan Tazarjani, 2023).

تحلیل سبک لالایی‌ها

لالایی‌های این منطقه در پنج سطح واژگانی، آوایی، ایدئولوژیک، بلاغی و نحوی قابل بررسی هستند:

واژگانی:

نفرین و دعا: یکی از مضامین پرتکرار در لالایی‌های این منطقه، دعا برای فرزند و همسر و نفرین به دشمنان و کسانی است که قصد آزار کودک را دارند.

-دعا: در لالایی‌های منطقه جویم بیشتر، دعا برای طول عمر کودک و یا همسر است و هم‌چنین دعا برای دور شدن درد و بلا و بیماری از فرزند هم است.

آلا لالا پکو تا خوابت آی غم و درد و بلا پیشت نیای
آلا لالا پکو تا زنده باشی چون خرمی گل شکفته باشی

- نفرین: «واکنشی خشم آلود است که بیش از هر چیزی از عجز و بیچارگی حکایت می‌کند. خشم سوزان و نفرت ژرف و هول‌انگیز که در نفرین و دشنام‌های زنانه متراکم است می‌تواند ما را به شناخت بیشتر و بهتر اوضاع خشونت‌آمیز اجتماعی و محیط نامساعد و ناامن حیات ایشان در طول تاریخ نزدیک کرد» (Sabet, 2015). مضمون نفرین‌ها درخواست مرگ، درخواست کاهش رزق و روزی، درخواست انواع بیماری‌ها و درخواست عاقبت بد است (Zolfaghari, 2016).

لالا لالا گل زیره دلَم آروم نمی‌گیره
همین دردی که تو داری الهی دُشمَنُت گیره

-کلمات مصغر: در لالایی‌هایی که در منطقه جویم گردآوری شده، تنها در یک مورد از لالایی‌ها از کلمه مصغر (کوچک) استفاده شده:

لالا لالا لالا لالایی گلُم لالا لالا لالایی
عزیزُم کوچُکم لالایی لالا لالا لالایی

رنگ واژه‌ها: در لالایی‌ها از رنگ‌های مختلف زیادی در کنار گل‌ها به عنوان صفتی برای گل استفاده می‌شود و کودک را به آن گل‌ها تشبیه می‌کنند:

لالا لالا لالا لالا گلِ نازُم بخواب لالا
گلِ سُرخُم بخواب لالا بخواب ای رودِ چون ماہُم لالا
گلِ سُرخ و سفیدُم دونه نار مو پابستِ تویم ای نازنین یار

کلمات مربوط به دنیای زنانه: واژگانی که در لالایی‌ها به کار رفته و مربوط به زنان است اغلب درباره اعضای خانواده و دل‌مشغولی‌های زنان است:

آلا لالایکو لالای عزیزُم الهی زندَه به عامه عزیزُم
آلا لالا بکو لالای عزیزُم الهی زندَه به خالَه عزیزُم

-سطح آوایی:

«لحن عاطفی زنان در اجرا و خواندن لالایی‌ها مشخص است. طی بررسی انواع دستگاه‌های آوازی در لالایی‌ها، مشخص شد که بیشتر مادران لالایی‌ها را در دستگاه شور و آواز دشتی می‌خوانند» (Zolfaghari & Dehghan, 2022).

آواز دشتی، آواز غمناک و سوزناکی است که حالت حزن و اندوه را متبادر می‌کند و دلیل این که لحن مادران در خواندن لالایی‌ها در دستگاه آواز دشتی است این است که زنان احساسات و عواطف درونی خود را به زبان لالایی بیان می‌کنند. زنان از عوامل زبرنجیری و غیرزبانی (لحن، آهنگ، مکث، تکیه) و اشکال دال بر ابهام بیش از مردان استفاده می‌کنند (La-koff, 1990). عدم استفاده از حرف ندا برای منادا یکی از روش‌های استفاده از عوامل زبرنجیری در کلام است که در لالایی‌ها کاربرد دارد استفاده از این روش در لالایی‌ها باعث شده که سخن زنان زنده‌تر و جاندارتر از سخن مردان به نظر برسد: آلا لالا (ای) گلِ گندُم / تسو گواره اَبندُم (در همه لالایی‌هایی که مصراع اول آن با نام گلی شروع می‌شوند و مادر فرزند خود را به گل تشبیه می‌کند، حرف ندا در آن حذف شده است) لالا لالا لالا وچو (ای) لولوی صحرايي / تواز رودم چه می‌خواهی؟

سطح ایدئولوژیک

ایدئولوژی به معنی مجموعه‌ای از باورها، عقاید و فرهنگ یک گروه اجتماعی نسبت به مسائل گوناگون است که نگرش و زاویه دید آن گروه را به مسائل نشان می‌دهد. بنابراین لالایی‌ها هم باورها و عقاید گروه زنان را نسبت به موضوعات و مسائل گوناگون نشان می‌دهد؛ از طریق لالایی‌ها می‌توان به ذهن زنان جامعه نفوذ کرد و با عقاید آن‌ها آشنا شد «تحقیق درباره محتوای لالایی‌های مختلف به نتایج مفیدی می‌انجامد موقعیت واقعی خانواده، جهان‌بینی و تصور مردم از زندگی در ترانه‌های فرهنگ عامه، به تصویر کشیده شده است» (Sipak, 2013).

در لالایی‌هایی که در منطقه جویم وجود دارد، مردها حضور پر رنگ‌تری در قیاس با زنان دارند؛ زیرا زن‌ها مدام نگران این موضوع هستند که شوهرانشان آن‌ها را ترک کنند و یا با کسی دیگر ازدواج کنند؛ در حالی که در بیشتر موارد زنی دیگر وجود نداشته است؛ مادر در ذهن خود هوویی می‌ساخت و گمان می‌کرد که آن زن قصد

خراب کردن زندگی او را دارد. یک مورد از این نوع لالایی‌ها که در منطقه جویم وجود دارد به عنوان نمونه بیان شد؛ اما لالایی‌های زیادی با همین مضمون در این منطقه وجود دارد:

لالا لالا گلِ زیـرِه بَچُم آروم نمی‌گیرِه
باشو چِدِه زنی گیرِی نَنشو از غَصه آمیری

یکی دیگر از مواردی که در سبک شناسی ایدئولوژیک لالایی‌ها به چشم می‌خورد، کاربرد واژه‌ها و عبارات دینی و مذهبی است. «عناصر معنوی در لالایی‌های نواحی مختلف دارای بسامد بالایی می‌باشد که نشان از باورها و اعتقادات مردم و نوع نگرش آن‌ها در حوزه‌های فرهنگی مختلف دارد که با وجود اختلاف دارای وجوه اشتراکاتی نیز هستند و از یک آبخور فرهنگی سرچشمه گرفته‌اند» (Zeinali, 2015). در لالایی‌های این منطقه، عبارات دینی و مذهبی مانند خداوند، امام علی (ع)، قرآن، حضرت محمد (ص) و... کاربرد بسیاری دارد. برای نمونه:

دَلَم میخواد رسول الله ببینم شفا خواهِ کلِ خلق الله ببینم
سرِ پِلِ صِراط، روزِ محشر محمد ابنِ عبدالله ببینم

سطح بلاغی

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های لالایی‌ها، ساده و بی‌پیرایه بودن آن‌هاست. در واقع، چون سرایندگان آن‌ها مردم عادی هستند، زبان این لالایی‌ها ساده و به دور از ابهام و پیچدگی است؛ زیرا مردم عادی هدفی جز بیان مطلب ندارند. لالایی‌ها، فاقد آرایه‌های ادبی پیچیده هستند؛ استعاره، تشبیه و کنایه‌هایی که در این لالایی‌ها وجود دارد، ساده و ملموس و عینی است. تشبیه: یکی از مهم‌ترین آرایه‌هایی که در لالایی‌های این منطقه به فراوانی دیده می‌شود، تشبیه است. مادر برای ستودن فرزندش، او را به گل‌های گوناگونی مانند گل زیره، گل خشخاش، گل گردو، گل آویشن، گل سوسن، گل پونه، گل گندم، گل قالی و... تشبیه می‌کند.

کنایه: کنایه در سخنان زنان جایگاه ویژه‌ای دارد و این ویژگی به لالایی‌ها هم راه یافته است. در لالایی‌های منطقه جویم، کنایه کاربرد فراوانی دارد. کنایه‌هایی که در لالایی‌های این منطقه به کار رفته، ساده و ملموس و عینی است و پیچدگی و ابهام ندارد: لالا لالا گل آوَشَن / باتو امه چَشُم روشن (روشن شدن چشم کنایه از پایان یافتن انتظار از رسیدن کسی) لالا لالا گل سرخ و سفیدم دونه ناز / مو پاسته تویم ای نازنین یارمو پاسته تویم که تو بخوابی / مگو نامردی با مو خوبم نگهدار (پاست کسی بودن کنایه از دلباخته یا دلپسته کسی بودن).

سطح نحوی

«نحو منظم، مولود ذهن نظام‌مند است. ساخت اندیشه با نحو پیوند آشکارتری دارد تا با واژه. کیفیت چیدمان کلمه‌ها در جمله، طول جمله‌ها، نوع جمله‌ها، کیفیات وجه و زمان همگی بیان‌گر نوع اندیشه‌اند. بنابراین کیفیات روحی و ذهنیات پنهان گوینده در عناصر نحوی بیش‌تر خودنمایی می‌کند. باید از رهگذر همین عناصر نحوی نشان‌دار، ردپای سبک و اندیشه و دل‌سپردگی گوینده به موضوعات را دنبال کرد بعضی از کاربردهای نحوی مانند جمله‌های ساده، جمله‌های هم‌پایه، وجه عاطفی، حذف، قطع جمله‌ها و... در سخنان زبان‌پر کاربرد است (Fotuhi, 2018).

جمله‌های ساده: در لالایی‌ها از جمله‌های ساده و کوتاه استفاده شده است. «کوتاهی جمله با جزئی‌نگری نیز در ارتباط است. زنان عموماً جزییات را می‌بینند و این نگاه ریزبین محدودده جمله را کوچک می‌کند» (Zolfaghari & Dehghan Tazarjani, 2022).

الاولای مَرُوستی / دَرُم کردی و در بستی / دوتا تُرک و تُرکِستو / مرا بردند به هِنْدِستو / به فرزندِ قبولم کرد / صد نازی عروسم کرد / خدا داده سه تا فرزند / یکی رفته به مُلایی / یکی رفته به مشکالی / اهِم منصور به گوازه / که گوارش طلا واژه / خدا جونش نگهداره.

این قطعه از لایایی موجود در منطقه جویم که به عنوان نمونه آمده است دارای 12 جمله کامل است که تقریباً همه آن‌ها جملات ساده هستند. بیشتر لایایی‌هایی که در این منطقه وجود دارد، دارای این ویژگی است و همان گونه که اشاره شد، این موضوع بیانگر جزئی‌نگری زنان این منطقه است. وجه عاطفی: یکی از مهم‌ترین ویژگی لایایی‌ها وجه عاطفی جمله‌ها است. همه لایایی‌هایی که مضمون ناز و نوازش و تحسین، نفرین، دعا، آرزو، افسوس و شادباش دارند، دارای وجه عاطفی هستند، برای نمونه:

نفرین:

لالا لالا گلِ زیّره دلّم آروم نمی‌گیره
همین دردی که تو داری الهی دُشمُنّت گیره

شادباش:

لالا لالا گل آوَشَن باتو اَمه چَشُم روشن

دعا و آرزو:

لالا لالا گل خَشَخاش باتو چِدِه خدا هم‌راش

نحو پرسشی: تعدادی از لایایی مادران منطقه جویم به صورت جملات پرسشی بیان شده است در صورتی که مخاطب مادر کودک خردسالش است که هنوز قدرت تکلم و پاسخ دادن به پرسش‌های مادر را ندارد. برای نمونه:

لالا لالا لالا وِچو لولوی صحرایی تو از روَدَم چه می‌خواهی؟
لالا لالا چرا رنگت بُده زرد؟ مگر باد خزون بر تو گذر کرد؟

بحث و نتیجه‌گیری

از نظر روان‌شناسی لایایی‌های مادر با هدف آموزش جنبه‌های اخلاقی و اجتماعی در کودک مورد توجه قرار می‌گیرد. یافته‌های پژوهش نشان داد که زنان از طریق لایایی‌ها خواسته‌ها، آرزوها، عشق به همسر، عشق به فرزند و بیان اعتراض به وضع موجود را بیان می‌کنند و از لایایی‌ها برای آموزش مفاهیم و مضامین دینی به کودک نیز استفاده می‌کنند، در واقع زنان این منطقه لایایی را به سه منظور به کار می‌برند. از لایایی‌ها هم به عنوان آوازی برای خواباندن کودک، هم به عنوان وسیله‌ای برای بیان حرف‌ها و احساسات خود و هم برای آموزش به فرزندان‌شان از این لایایی‌ها استفاده می‌کردند و این باعث شده است که لایایی‌های این منطقه دارای مضامین متنوعی باشد. طبق روان‌شناسی کودک، لایایی‌ها فقط برای به خواب بردن نوزادان استفاده نمی‌شود بلکه در پیشرفت و میزان رشد کودک و همچنین افزایش روابط محبت آمیز بین والدین و کودک و گسترش زبان در بین خانواده‌ها نیز موثر است. همچنین پرداختن به موسیقی در لایایی در پاسخ به نیازهای طبیعی کودک مورد توجه قرار می‌گیرد. روان‌شناسان کودک بر این عقیده هستند که استعداد موسیقی یکی از استعداد های اساسی در رشد و تحول کودک است. لایایی‌ها برای زنان مانند انتقال دهنده پیام بوده که به وسیله آن می‌توانستند در شرایطی که در جامعه مردسالاری حاکم بوده پیام‌های خود را به سایرین انتقال دهند. لایایی‌ها به این دلیل که، گاهی در حضور دیگران خوانده می‌شدند، به زنان این فرصت را می‌داده است تا به طور غیر مستقیم خواسته‌های خود را در قالب لایایی بیان کنند. به این دلیل، در ظاهر کودکان مخاطب لایایی‌ها هستند اما در اصل مخاطب حرف‌های

زنان بود که در لالایی‌ها بیان می‌شد دیگران مخصوصاً همسران بودند. لالایی‌ها را می‌توان اشعاری کاملاً زنانه و تنها رسانه مخصوص زنان دانست که به وسیله آن افکار و عقاید و احساسات خود را بیان می‌کنند. مادر از طریق لالایی‌ها به خود وانمود می‌کند که با وجود فرزندش، بی‌کس و تنها نیست و با این روش به آرام کردن خویش و فرزندش می‌پرداخته و بدین صورت موجبات آرامش و سلامت روانی خود را فراهم می‌کرده است. هم‌چنین نتیجه این پژوهش نشان داد که لالایی‌ها در آواز دشتی خوانده می‌شوند. لحن آن‌ها کاملاً عاطفی و احساسی است و از جملات کوتاه تشکیل شده است، لالایی‌ها عاری از تصنع و آرایه‌های ادبی پیچیده است، زبان آن‌ها ساده روان و به دور از ابهام است، واژگان به کار رفته در لالایی‌ها حول محور خانه، اعضای خانواده و دل مشغولی زنانه است.

سهم نویسندگان: دکتر عظیم جبار ناصرو: تدوین محتوا، تحلیل مطالب، اصلاح مقاله، طراحی چارچوب کلی، ایده پردازی و نویسنده مسئول. کلثوم اسدی: گردآوری داده‌ها و تحلیل مطالب.

سپاسگزاری: نویسندگان مراتب تشکر خود را از همه کسانی که در انجام این مقاله نقش داشته‌اند اعلام می‌دارند.

تعارض منافع: در این پژوهش هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان گزارش نشده است.

منابع مالی: این مقاله از حمایت مالی برخوردار نبوده است.

References

- Berry, J. W., & Worthington, E. L. (2001). Forgiveness, relationship quality, stress while imagining relationship events, and physical and mental health. *Journal of Counseling Psychology, 48*, 447-455. URL: <https://doi.org/10.1037/0022-0167.48.4.447>
- Enayat, H., Hosseini, M., & Aska Ri Chaverdi, J. (2013). Women's media lullabies or children's sleepy melodies?. *Women in Culture and Art, 3*(2), 76-57. [Persian] URL: <https://www.sid.ir/paper/160656/fa>
- Fotuhi, M. (2018). *Stylistics of theories, approaches and methods*. Tehran: Sokhan. [Persian] URL: <https://www.gisoom.com/book/11226958/>
- Fromm, E. (1973). *The anatomy of human destructiveness*. New York: Holt, Rinehart & Winston. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/horizons/article/abs/>
- Friedman, S. H., Kaplan, R. S. & Rosenthal, M. B. (2010), Music therapy in perinatal psychiatry: Use of lullabies for pregnant and postpartum woman with mental illness. *Journal of music and medicine, 2*(4), 219- 225. URL: <https://mmd.iammonline.com/index.php/musmed/article/view/MMD-2010-2-4-5>
- Friedberg, J. P., Adonis, M. N., Von Bergen, H. A., & Ferkauf, S. S. (2005). Short communication: september 11th related stress and trauma in New Yorkers. *Journal of Stress and Health, 21*, 53-60. DOI: [10.1002/smi.1039](https://doi.org/10.1002/smi.1039)
- Hasanli, K. (2003). Velvet Lullabies; A look at the origin and themes of Iranian lullabies. *Journal of Persian Language and Literature of the University of Sistan and Baluchestan, 3*(4), 80-61. [Persian] URL: <https://www.sid.ir/paper/473423/fa>
- Horney, K. (1945). *Our inner conflicts*. New York: Norton. URL: [https://www.scirp.org/\(S\(351jmbntvnsjt1aadkposzje\)\)/reference/ReferencesPapers.aspx?ReferenceID=1638689](https://www.scirp.org/(S(351jmbntvnsjt1aadkposzje))/reference/ReferencesPapers.aspx?ReferenceID=1638689)
- Jamali, E. (2002). *Lullabies in the culture of Iranian people*. Tehran: Seda Va Sima. [Persian] URL: <https://www.gisoom.com/book/1819098/>

- Josephson, J. (2008). *Languages from the Gradle (The Lullabies of Europe)*. Retrieved June 27. URL: <http://www.merlot.org/merlot> view
- Khodaei-Majd, V. (2012). *Direction toward the development of psychological thinking in Iran during the 20th century*. Doctoral dissertation. Baku State University. [Persian] URL: https://journals.iau.ir/article_519721_111899.html
- Khodaei Majd, V., & Bakhshali-Of, A. (2012). Examining psychological dimensions of children educational traditional pattern in Iranian Families. *Woman and Family Study*, 4(15), 81-106. DOI: 20.1001.1.27831787.1400.3.2.6.7
- Lakoff, R. (1990). *Talking power: The politics of language in our lives*. New York: Basic. URL: <https://www.amazon.com/Talking-Power-Lakoff-Robin-Tolmach/dp/0465083595>
- Mahjoub, M. (2008). *Popular literature of Iran. by the efforts of Hasan Zulfqari*. Tehran: Chashme. [Persian] URL: <https://www.iranketab.ir/book/13281-folk-literature-of-iran>
- Mohammadi, M. & Ghayini, Z. (2002). *History of Iranian children's literature*. Tehran: Chista. [Persian] URL: <https://www.gisoom.com/book/11453841/>
- Rahimzadeh, S., Poureatamad, H. R., Asgary, A., & Houjat, M. R. (2011). Conceptual Bases of Loneliness- Feeling: A Qualitive Study; Developmental Psychology. *Iranian Psychologist*, 8(30), 123-141. URL: https://jip.stb.iau.ir/article_512260.html?lang=en
- Sabet, A. (2015). Common terms and compliments among Shirazi women. *Farhang Mendor*, 5(17), 43-63. [Persian] URL: <https://www.noormags.ir/view/ar/articlepage/13376/164/text>
- Sipak, P. (2013). *Iranian folklore literature*. translated by Mohammad Akhgari. Tehran: Soroush. URL: <https://www.gisoom.com/book/1367069/>
- Taqavi, K. (1996). *Juyom Shahr Salehan*. Shiraz: Rahgosha. [Persian] URL: <https://www.gisoom.com/book/1103270/>
- Zeinali, S. (2015). Popular literature and a look at the lullabies of Azerbaijan. *Meeting of the Persian Language and Literature Promotion Association of Iran*, 6(11), 169-145. [Persian] URL: <https://www.sid.ir/paper/846103/fa>
- Zolfaghari, H. (2016). *General Language and Literature of Iran*. Tehran: Samt. [Persian] URL: <https://www.gisoom.com/book/11165984/>
- Zolfaghari, H., & Dehghan Tazarjani, M. (2023). Critical analysis of the discourse of lullabies based on Farklaf's theory with a gender perspective (case study: lullabies of Yazd). *Kavosh Nameh Scientific Quarterly*, 4(53), 177-210. [Persian] URL: http://kavoshnameh.yazd.ac.ir/article_2711.html
- Zolfaghari, H., & Dehghan Tazarjani, M. (2022). Female style in lullaby texts. *Journal of Interdisciplinary Literary Research*, 3(5), 133-164. [Persian] URL: https://lir.ihcs.ac.ir/article_5940.html